

SZÉKELYSÉG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI VEGYESTARTALMU HETILAP

<p>ELŐFIZETÉSI ÁRAK:</p> <p>Egész évre 8 korona. Félévre 4 korona. Negyedévre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.</p>	<p>FELELŐS SZERKESZTŐ</p> <p>Dr. GAAL ENDRE.</p>	<p>Megjelenik minden vasárnap. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal:</p> <p>Dr. Gaal Endre lakásán (Szvoboda József-ház, Csikszereida), hová a lap szellemi részét illető közlemények, hirdetések, előfizetési díjak stb. küldendők. Hirdetési díjak előre fizetendők.</p>
---	--	--	---

Az élelmiszerek hamisítása.

A klasszikus nemzetgazdasági iskolának azon tanítása, hogy a gazdasági élet egyedül a verseny alapján az állam beavatkozása nélkül fog legjobban fejlődni és az egyéni érdekek is ez alapján fognak leginkább kielégítést találni a közérdekhez simulni, az újabb időben — köztudomás szerint csődöt mondot — és a modern gazdasági élet viszonyainak rendezésére alapul továbbra már nem szolgálhat. A mai önző, a más megkárosításával érvényesülni akaró egyéni törekvésekkel szemben a teremtést is a közérdek szempontjából kell irányítani és a közérdek megtestesítőjének, az az államnak legalább is bele kell szólnia abba, hogy a termelés legfőbb elemei az egyének önző célú kizsákmányolásának ne legyenek áldozatai. A közjó megvalósításának, az államnak legelső feladata: polgárai egészségének védelme s ennek a védelemnek szükség esetén el kell menni addig, hogy a termelő erők által létrehozott fogyasztási cikkekkel valódiságukra nézve megvizsgálja s a hamisításokat meg is büntesse.

Alig 20—30 éve, a külföldi államokban először láttuk ezt a törekvést, melynek hatása és a kényszerítő körülmények befolyása alatt mi is megalkottuk az 1895. évi XLVI törvényeinket, mely egyike Európa legmodernebb élelmiszer-törvényének. Hiányossága talán csak közigazgatásunk általános bajai miatt végrehajtásának lajosságában és legfeljebb abban van, hogy nem terjesztett ki minden mezőgazdasági és egyéb élelmi és élvezeti élelmiszerekre. Ez az utóbbi

hiánya a törvény 1. §-a szerint még pótolható volna, mert ez a szakasz módot nyújt arra, hogy a taxative felsorolt terményeken kívül a technika fejlődésével és az élet követelményeivel lépést tartva, olyan anyagok is védelemben részesülhessenek, melyek a törvény hatálybalépte után nagyobb mérvű hamisításnak vannak kitéve. Ez a mód sem kielégítő azonban, mert a szakminisztereket visszatartotta attól, hogy ilyen fontos elvi kérdéseket rendeljen ki szabályozzának.

Innen van, hogy törvény életbelépte óta csak egy cikkre: a rézgáliczra terjesztettek ki ennek határozmányai.

A mindenképp mértékletes hasznát szolgáló, önző célokban ebben az időszakban a termelt anyagok védelmi eszközeinek is meg kell változniuk s ezért alig tizenöt éves és aránylag egyik legjobb törvényünk sem képes ma már az adott korlátok között feladatát hűségesen teljesíteni.

A földművelésügyi kormány a törvénynek eme hiányosságát jól előre meglátva, a törvény sürgős revízióját határozta el és pedig a tervezet szerint olyan társadalmi és hatósági apparátus mozgósításának segítségével, amelynek nyomán jó időre biztosítottak vehető majd legbecesebb nemzetgazdasági tőkénknek, az őstermelésnek és az őstermelési anyagok feldolgozásának tisztasága.

Hogy ezt a célt elérje, a földművelésügyi kormány leiratott intézett most az összes törvényhatóságokhoz, a kereskedelmi érdektestületekhez, gazdasági egyesületekhez, szakkörökhöz stb., és felhívja őket, hogy javaslataikat minden aprólékos kérdésre kiterjesztve, terjesz-

szék a miniszter elé. A javaslatok az áttekinthetőség és a lényegesebb kérdések megvitatásának szempontjából kérdőpontok alapján készítendők. E pontok egyik legfontosabbika, hogy szükséges-e a mezőgazdasági termelésből származó egyéb élelmiszerek (italok) és cikkeknek a törvény hatálya alá való helyezése és ha igen, melyek azok.

A másik megoldandó nagy kérdés a vegyvizsgáló állomások szereplése. Miután a terményhamisítási kihágások túlnyomó részben olyan természetűek, hogy a büntető hatóságok szakértő hivatalok közreműködésére vannak utalva, a törvény sikeres végrehajtása jó részben ezeknek a szakértő hivataloknak munkájától függ. A vegyvizsgáló állomások elégtelensége egyik fő baja volt eddig a törvény szigorú végrehajtásának. A törvény revíziójának előkészítő munkálataiban most az is megvitatás alá kerül, hogy állami, vagy törvényhatósági vegyvizsgáló állomások állítsanak-e fel és megengedhető-e a magánlaboratóriumoknak a vizsgálatban való részvétele.

Az is egyik fontos kérdése a revízió előkészítésének, hogy milyen módon lehet legerősebben megszervezni a termények, termékek és élelmiszerek forgalmának ellenőrzését s kik bizúatók még ezzel a feladattal. Ezeket kívül részletes javaslatot kér a miniszter a tehenészeteknek és a tehen-istállókban fejlődő tehén egészségügyi állapotának rendszeres ellenőrzéséről valamint arról is, hogy miként lehet az abrak-takarmányok, erőtakarmányok, főként korpa és műtrágya hamisítását hatékonyabban ellenőrizni?

A miniszter a lehetőséghez képest módot kíván adni a fogyasztónak, hogy a hamisítók üldözésében maga is közreműködhesse. A jóhiszemű eladónak is módjában lesz, hogy a kötelező gondosság mellett fel nem ismerhető hamisításokért a felelősséget a hamisítóra átháríthassa, ugyancsak a termelőnek és a gyárosnak, hogy a továbbárusítást ellenőrizhesse.

A földművelésügyi miniszternek ez az akciója az ország közegészségügyére, jólétére, sőt jó hírnevére végtelenül fontos. A kezdet helyes és szerencsés megoldásához nagy anyagi és erkölcsi érdekek fűződnek. A miniszter ehhez a munkához a társadalmat hívja segítségül. A közvélemény illetékes tényezőinek a feladata már most, hogy alapos és gondos megvitatással is részt vegyenek ebben a munkában és tegyék lehetővé, hogy az élelmiszerhamisítók a tehetőség szerint megszűnjenek és hogy senki se követhessen el többé büntetésből vagy könnyelműségéből és gondatlanságból merényletet embertársai egészségére ellen. A miniszter számít a felszólított testületek és egyesületek hathatós közreműködésére.

— Hamis újsághírek kortescélokából. A „Csikvármegye“ nem mulasztja el minden alkalmat felhasználni arra, hogy a vármegye főispánjának, Gyálóky Sándornak mindannyiunk előtt köztisztelőtlen álló személyét mindig alattomos egyéni érdekek miatt támadja. Ha nem tudnók azt, hogy a Csikvármegye ilyen irányú csipkedései még a legközelebbi környezetben is ellenszenvre találhatnak, talán félünk kellene a nyomtatásban

A „SZÉKELYSÉG“ TÁRCÁJA.

Az örökség.

A vidéki élet, sehol olyan álmosnak, olyan egyhangúnak nem tűnik fel, mint abban az egyszerű, tiszta kis mezővároskában, ahol történetünk lejátszódik. A kis házacskák tökéletesen egyformák s szinte hihetetlennek látszik, hogy élő teremtetek laknának benne. — Leginkább visszavonultan élő nyugdíjasok lakói, kik már az élet húságos örömeiről régen lemondtak s most viharvert tagokkal igyekeznek a pihenésben gyönyört találni, egyebet az elkapott élet ügyem hagyott rájuk. — A házacskák körül kert van s kertben a csendes öregek szemlélhetők, amint egyetmást tesznek vesznek, saját művelte kicsiny földesekjükkön.

Az egyik ház ablakában egy fiatal leány ül. Vagy husz esztendősen lehet. Hogy szép is legyen, ahhoz egy kis boldogság hiányzott neki... vagy egy kis büszkeség. De ezen a gyengéd, szőke arcon ezen a kecsesen gömbölyödő vállon mindent eltörölt a létnek rájuk neheződő árnyéka. Ez a kedves gyermek az élet utcajában nem a napos oldalán született. Elgondolkozva tartott a kezében egy levelet, tekintete bele veszett a derűs napfénybe. — Egyszerre összerezzen, mert az ajtón kopogtattak. Bizalmasan annélkül, hogy a szabadot megvárná lépett be a szobába az öreg cseléd. Feszült figyelemmel fordult a fiatal leány tekintete a kezében levélről erre az asszonyra, akinek durva parasztonais voltak, akinek simán hátrafésült fekete hajában a fehér főkötő alatt ezüstös szálak húzódtak, a kinek a keze tanuskudott arról, hogy hajdan mezei munkát végzett.

Amig Aliz — így hívták a fiatal leányt,

— elgondolkozva nézte a cselédet, ez így kiáltott fel:

— Óh, kisasszony, önmaga megvetette az ágyát?

— S miért ne tettem volna, Geróné? Otthon is így szoktam.

— Az nem mindegy. Itt a kisasszony vendég, a mostoha nagynénjénél üdülésre mulatságra van meghíva, itt Aliz kisasszony, egy kicsit el kell kényeztetnie magát... A míg így beszélt Geróné, fel s alá járt a szobában, keresett valami kis port, a mit letörölhessen, valami felretolt butoradarot, a mit helyre igazíthasson.

— Megkell bocsájtania kisasszony, ha úgy beszélek, mintha a ház az enyém is lenne. De hiszen régen vagyok már itt az urnómnál, ő szoktatott hozzá a bizalmaskodáshoz. Remélem nem sértem meg ezzel a kisasszonyt.

Aliz megrázta a fejét. — Igazán nem érdemes nekem itt motozkálni — mondta a cseléd, — hiszen mindent úgy rendbe hozott, mint egy angyal. — Holnap iparkodni fogok, hogy korábban jöjjelek, de szegény urnóm, felöltöztetése mindig olyan sokáig tart, mert maga nem képes... Nem az én kötelességem volna korán menni, — mondta Aliz, csaknem szomorú komolysággal, nem az én kötelességem volna-e béna nénémét ápolni, a mikor itt vagyok a közelében?

Geróné, meglepetve attól a keserűségtől, a mi ebben a mondatban volt odaállt egészen Alize elé és csipőre tevé a kezét, jóllelkűen nevetett.

— Hát e miatt bántódik kisasszony? — E miatt ugyan ne szerezzen magának egy rossz percelt sem. Önnek az a kötelessége, hogy olyan kedves legyen, mint a milyen és a szegény nagynénje házában napsugarat hoz-

zon, hangosan felolvasson neki, szóval megtegye mindazt, a mire én, együgyű vén teremtet képes nem vagyok. De a mi különben a munkát s az ápolást illeti, amire olyan betegnek van szüksége, aki évek óta béna, ahhoz az ilyen finom kisasszony nem is ért. Az inkább hozzá illik az olyan vén cselédhez, mint a milyen én vagyok! Azután kell ahhoz keménység is. A kisasszony vigasztalgatná, sirna akkor is, a mikor nem kell, nagyon is lágy lenne! Nem, nem, maradjon csak a dolog úgy, a hogy most van! Nem, nem. Most megyek, hogy elkészítem asszonyomnak a csokoládét, de ön fogja neki bevinni Aliz kisasszony. — Az étvágyat fog neki csinálni, hiszen önt annyira szereti!

A mikor Geróné elment, Aliz megint a kezébe vette anyja levelét, újból végig olvasta. Néhány hely sokáig fogva tartotta tekintetét.

Az apád és én nem vagyunk hasonlósöbök, mint a hogy az okosság parancsolja, ha csak jövőt egy kis hozományt biztosíthatunk neked! Így tehát arra kell emlékeztetnünk, gyermekem, hogy miért küldtünk el a nagynénédhez, nem mi vagyunk-e csupán csak a családja? Valóságos botrány volna, ha a leányunknak idegeneknél kellene dolgozni, míg kis vagyona valakinek másnak jut. Egy kitüntet cselédnek, a ki tudja a módját, hogyan kell nélkülözhetlenné tenni magát, s a ki szinte az egyetlen urává lett a háznak. Milyen ez az asszony? Nem irsz róla semmit. Csakugyan olyan rossz paraszta asszony, mint ahogy nekünk leirták. Képes lesz-e vele felvenni a harcot, te szelid galamb, te? Tudja-e a néni, hogy a mögött az asszony mögött nagyon túrcsa kis rokonság leskelődik több semmirekélő mint szorgalmas munkás? Ezek mind a nénénk örökségére várnak. Ügyes légy tehát,

gyermekem. Hódítsd meg a néni... Különben bele kell nyugodnod abba, hogy letedd a vizsgálatot, nevelőnő légy, s lemőndj minden reménységről, hogy valaha férjhez mehess...

— Itt a csokoládé Aliz kisasszony. — Az ezüst tálcán ott illatozott a csészébe a finom aromatikusan ital, mellette aranyárga zsemlyécskék heverték. „Ha már elkészítette Geróné, vigye be is maga“

— Dehogy viszem, sokkal jobban fog ízleni neki, ha az ön kezeckéjéből kapja.

— Mondja, Geróné... Mit parancsol Aliz kisasszony.

— Igaz az, hogy magának szegény rokonai vannak falun, a kiket segít? Az asszony jóllelkű vörös arca már nem lehetett vörösebb, csak a szeme vesződött ki s megnevedesedett.

— Édes Istenem, igen... A szüleit, akik már nem tudnak dolgozni, meg a kicsikéket, a meghalt testvérem fiait, akik még nem értenek a munkához.

Adja ide a csokoládét Geróné, majd bevisszem a néniemnek. A szomszéd szobában halovány, mosolygó asszony ült nagy karosszékben a lába puha sálókba volt burkolva.

Aliz... gyere csak... nézd, hogy czivakodik Cézár, meg Pompéjus!

A két kutya ott birkozott a földön.

Ugy-e — kiáltott fel a béna asszony, — ez az élet képmása!... Mondhatom neked, hogy nem sajnálom, hogy nincs már részem benne.

S az asszony őszintén beszélt. A tagjai merevsége hatással volt gondolataira is. Csak úgy tudja elképzelni, az újból való részvételét az emberek küzdelmében, hogy neki akkor is tépettek, rongáltak az idegei, nem pedig egészséges szervezettel, s ez a gondolat megijeszti. Kis házában büszkesége, az öreg Ge-

megjelnt kis hazugságoztól, de mert az egész vármegye közönsége tudja, hogy annak a lapnak ilyen irányú kirohanásai-val ebben a vármegyében tiz ember sem ért egyet, csak sajnálkozunk és mosolygunk rajta. Csodálkozunk azon, hogy a vármegye főispánja nem jelenti be a Csikvármegyének azt, hogy mikor van elfoglalva, mikor nincs, mikor van hivatalos dologban távol, avagy mikor van Borszéken vagy Budapesten. Mert ugy lát-szik, hogy jobban akarja tudni magánál a főispánnál azt, hogy valamely időben akadályozva van-e, avagy nincs. Lehet-nek az ő értesülései mások, mi azonban arra kíváncsiak nem vagyunk.

Mesébe illően nevetséges az a magas társadalmi helyzet, amelybe Sümegi Vilmost akarja beleültetni, akinek a „Csikvármegye” h iradása szerint nem kellemes a főispán ismerettsége, mert ő „csak a társadalmilag kötelező korlátok között érintkezik a vármegye főispánjával”. Hisz azon a vacsorán, amelyen Gyalóky Sándor főispán is és Sümegi is egy kibocsájtott aláírás iv folytán együtt megjelentek, Sümegi Vilmos pohárköszöntőben köszönte meg Gyalóky főispánnak azt, hogy a vacsorán megjelent, s megjelenésével őket megtisztelte. Ezek a Sümegi Vilmos szavai, az pedig szintén a Sümegi Vilmos ténye, hogy másnap megjelent a Gyalóky lakásán s újlag köszönetét fejezte ki megelőző napi megjelenéséért. Mi feltesszük, hogy Sümeginek ezek a tényei őszinték voltak. Nem tudom összeegyeztetni ezt a tényállást, azzal amit a „Csikvármegye” „felkérés” folytán közöl. Mert azt, hogy valaki egyik helyen egyet beszél, másik helyen mást, intelligens emberről és férfiról feltételezni nem tudjuk. — Egyet látunk csupán, hogy ők és környezetük egy más világban vannak külön politikai és társadalmi erkölcsökkel, a hová mi beilleszkedni nem tudunk. Hogy aztán melyik a magasabb és féltettebb kör, azt bírálja meg a vármegye közönsége.

Az a h iradás, amit a Csikvármegye a vármegyei választásokkal kapcsolatban ír, az utolsó szöveg hamis és hazug híresztelés s a tendenciája korteszű. Az újságírásnak ilyen elfajulásával foglalkozni nem érdemes.

Székely társasági közgyűlés.

A „Székely Társaságok Szövetsége” folyó hó 23-án tartotta meg 5-ik rendes közgyűlését Gyergyószentmiklóson. Helyszűke miatt nem foglalkozhatunk olyan

hosszasan a közgyűlés lefolyásával amint az megérdemelné. — De különben is a Gyergyószentmiklós városi sajtó azt részletesen tárgyalta s így annak lefolyásáról a távollevők is értesülhettek.

A közgyűlés délelőtt Deák Lajos kir. tanácsos elnök nyitotta meg, vázolta a szövetség célját s a vendégek nevében köszönetet mondott a városnak a fogadtatásért. Utánna Orel Dezső polgármester üdvözölte a szövetséget a város nevében.

A szövetségi közgyűlésre kiküldöttek bejelentését és igazolását a közgyűlés tudomásul vette.

Titkári jelentését Máthé József főtitkár terjesztette elő.

Az erdélyrészi (székelyföldi) kirendeltség 1910-ik évi működését dr Koós Mihály, a kirendeltség vezetője ismertette részletesen. A székely kirendeltség az elmúlt évben 500000 koronát fordított a Székelyföld helyzetének javítására s az 1910. évben már 800000 korona van a költségvetésbe felvéve.

A székelyföldi (erdélyrészi) vasuti tarifa kérdését Dobieczy Sándor országgyűlési képviselő, a Magyar Védő Egyesület elnöke adta elő. A székelyföldi termékekre tarifális kedvezmény behazatalát sürgeti.

A romániai magyarság helyzetének javításáról Szabó István a bukaresti Szent István Király Egyesület jegyzője tartott szép, lendületes előadást.

Csikvármegye erő- és erkölcsi viszonyairól Görög Joakim gyergyószentmiklósi örm. kath. plebános olvasott fel.

A székelyföldi ipari szakoktatás fejlesztéséről Sz. Szakács Péter, a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara titkára adott elő.

A számadást és költségvetést Hints Sándor állami polgári iskolai igazgató-pénztáros terjesztette elő, melyet a közgyűlés elfogadott.

Eme értékesnél értékesebb felszólalás után az elnökség éltetésével véget ért a közgyűlés, ahonnan csoportokban mentek a kiállítás meglekintésére.

Délben közel 300 terítékű bankett volt, ahol több felkőszöntő hangzott el. Délután a közönség egy nagy része a Csiky-kert remekségében gyönyörködött. Egy másik csoport az Alfalvi Faipar Erdélyben híres fűrésztelepét nézte meg, sokan Szentkatolná Bálint Benedek előadását hallgatták.

Este a Laurenci-szálló nagytermében műsoros estélyt rendezett a tanító-egyesület.

róné ragaszkodása, a kutyái, ez az a forma, a melyet számára a szerencse ölt, mióta a tagjai megbámultak.

— Néném levelet kaptam az anyámtól.

— Nos, kiesikém és mit ír?

— Haza hívnak, — mondta Aliz kissé reszkető hangon, hiszen tudod, vizsgálatokat kell tennem. . .

— Ne keress kifogásokat! F iatal leány csakhamar rá un a beteg nénjénél való unalmas életre!

S a néni bosszusnak látszott, de nem szomorunak.

— Tudod, kiesike... Annál rosszabb neked az én életemből már nincs sok hátra, később nem bántad volna meg, ha elszenvetél volna mellettem egy kis unalmat.

Unalmat! Az álmadozó Aliz nem unta magát a halgatás házában. Ellönkezően, a lértért való küzdelemről télt. De inkább felveszi tizszer azt a küzdelmet, mint. . .

— Ahogy akarod. . . egész a mult hónapig neveltem nélküled, majd megpróbálom tovább is, ugye jó Gerónéni?

Az öreg eseléd éppen belépett, a becsületes meglepődés kiállítását hallotta.

A kisasszony elhagy benünket? . . .

Nem tudtam elég kényelmet szerezni neki!

Oh nem, sok hálával tartozom önnek Geróné, többel mint csak sejtí is!

S ugy volt, gazdagon utazott el a gyengéd érzésű leány, gazdagabban, mint a minó lett volna a sovárgott örökség által, melyet meghagyott ezeknek, a kiknek ugylátszik, több igényük volt rá. A kincs melyett felfedezett, benne magában pihent. Energia, becsület, méltóság, bátorság.

Olyan vagy, mintha örököltél volna! kiáltott fel az anyja a mikor haza tért.

A látszat csal, — felelte Aliz mosolyogva, de légy nyugodt anyám valamit hoztam magammal abból a csendes házból. Ismerem most már az öreget, amit a bátor cselekvés okoz, — nem félek többé az élettől.

Ad. Qu. Dellium. *)

— Horatiusból szabadon. —

Őrizd meg lelkednek nyugalmát
Minden gondoktól mentel élj;
Balsors ha üz s bő nagy javakban
Ne légy dolyfős, ne légy kevély.

Mert lásd, ügyelj, nagyon rövidke
Léted Dellius, pohárral
Bár kezdedben ürítsd a régi
Ó falernumit; hangzó dal

Vig nyomán mulasd az életet
S bánatban töltsed napjaid. —
— Patak miért csobogna édes
Lágy zenével s árnyékot itt

Miért kínálna nyárfa és fenyő?
Örülj, szeress, szakíts le májld,
Minden virágot tépj öledbe
Mig ifju évek lángja tart.

. . . Távozni fogsz? Elűznek messze
Gyűjtött kincseidből Clotho
Lachesis, Atropus a párcák
Légy bár királyi sorból óh!

Bármí gazdag, dus, avagy szegény.
Hiába sirsz, nincs irgalom
Charon sajkája vár reád is
Egy néma csendes alkonyon.

Mátraí Ferenczi Béla.

* Carminum. Lãher secundus. III. (19.)

Drága az élet.

A régi jó időkben, mikor a nemzetek folytonos háboruskodásban éltek egymás ellen, még igen olesó volt az élet. Egy pár tizezer emberrel több, avagy kevesebb, meg se kotytyant az évi statisztikában, melyet akkoriban nem is vezettek. Manapság, épen megfordítva vagyon. Sok az ember, ellentétben a régi időkkel, mikor a népesség kisebb volt és drága az élet. Semmiféle háboruskodás, forradalom, avagy nagyobb betegség nem tizedeli meg az emberiséget s az szaporodik olyannyira, hogy rövidesen nem is lesz hely már a földkereken, ahol egymástól elférjenek.

S mert ilyen sokan vagyunk, s ilyen nagy tömegben igyekszünk a világ rendjén segíteni, javítani, épen azért drágább és drágább lesz az élet s avval egyidőben nehezül meg a lét-fenntartás.

Ma egyebet sem hallani, mint lakásuzsorát, élelmiszerezsuzorát stb., mert a laikus közönség azt hiszi, hogy a háziurak, az élelmiszerszállítók uzsoráskodnak feleikkel s nem tudják, hogy a nagy szaporodású emberek fogyasztása nagyobb lévén a konjunkturák ugy alakulnak, hogy nagy keresletnél a kínálat árai emelkednek, önkéntelenül, minden uzsoráskodás nélküli szándéktól mentesen.

Ha elgondoljuk, hogy nekünk olyan földbirtokunk van, a mely jó nagy terület keretében az egyedüli, amely termésképes s hozadék van s elgondoljuk, hogy ennek az egyetlen birtoknak kell, nagy határon nagy csomó embert élelmezéssel ellátnia, akkor mindjárt reájövünk arra, hogy az élelmicikkek, erről a birtokunkról azoknak a konyhájába fog vándorolni, akik azt jobban megfizetik. Így tehát ami birtokunk termelvényei, lassan és önkéntelenül többet érnek, vagyis drágábban adódnak el, mert hiszen mi is annak fogjuk azt eladni, aki a legtöbbet kínálja. S így megindul a verseny a mi terményeinkért s egyik többet fog kínálni érte, mint a másik. Végeredményben, pedig az általunk termelt élelmi szerek horribilis magas árakat fognak elérni, anélkül, hogy mi valamivel is hozzájárultunk volna ahhoz, hogy azok ára felmenjen, avagy uzsoráskodási szempontból emeljük volna az árakat. Önkéntelenül, szinte önmagától ment fel azok ára, a körülmények, a kedvező konjunkturák beállításától.

Igy van ez mostanság mindennel. Nem a háztulajdonosok uzsoráskodnak a lakásokkal, nem az élelmiszerszállítók, élelmiszertermelők emelik az árakat, hanem a kereslet ezek után nagyobb, mint a kínálat s így természetesen, maguk a fogyasztók kellnek versenyre egymással s emelik fei az elsörendü szükségteket árat.

Tehát nem a mérhetetlen drágaságban rejlik a nehéz életnek titka, hanem abban, hogy ime már évek óta semmivel sem vittük előbbre keresetünk emelésének lehetőségét.

Stagnálunk, állunk a kereseti források felfedésében. Mindenki, mint a koci elé fogott ló, halad az orra után, jajgat, sopánkodik az élet drágasága ellen s ott próbálkozik a teher megkönnyítésén, ahol fizikai lehetetlenség azon változtatni. Mert hiába jajgatunk, hiába keserünk az elsörendü szükségtekek magas árán, azok dacára minden keservünknek egy fillérel sem fognak lejjebb szállani, sőt amint a viszonyok mutatják, még emelkedő tendenciában leledznek. A másik oldalon van a segítség. A jövedelmek szaporításában. De ennek titkán senki sem törí a fejét, senki sem igyekszik gyarapítani azt a kis keresetet, mely imár tiz esztendő óta nem változott, míg a megélhetésre szükségelt cikkek ezen idő alatt majd kétszeres árra emelkedtek.

Az bizonyos, hogy sokkal nehezebb annak nyitjára jutni, miképen lehetne jövedelmünket szaporítani, mint azon sopánkodni egyre, miképen lehetne az igen drága életet lejjebb szállítani. De ami könnyebb, az még nem vezet esetleg sikerre s épen azért kell nekünk a helyes utat megmutatni, ahonnan a javulás, a könnyébbedés beállhat. Ha majd lesznek, akik a mi tanácsunkat megfogadják s a helyett, hogy örökké sopánkodnának, az eke szarvát keményebben markolják meg s a gazdaságot is ésszerűbben művelik, keresetüket szaporítják, akkor meg fog szünni az örökös és céltalan sopánkodás az élet drágasága felett s mindenki azt kárhaztatja legfölebb, hogy a mai viszonyokhoz mérten keveset keres.

Törvényhatósági közgyűlés.

Csikvármegye törvényhatósági bizottsága 1910. évi augusztus hó 31-én délelőtt 9 órakor Csikszeredában a vármegye ház tanácskozási termében Gyalóky Sándor főispán elnökle alatt rendes közgyűlést tart.

Tárgysorozat:

I.

1. Szenteltett törvények kihirdetése.
2. Földmívelésügyi Miniszter ur leírata a szarvasmarha tenyésztésről szóló szabályrendelet ügyében.
3. Vasuti állomásokhoz vezető utak kezelése és felügyelete.
4. Gyergyószentmiklós és békási ut felügyelete.
5. Hitel átruházás a vármegyei költségvetés keretében.
6. Szabályrendelet tervezet a jegyzők szabadság idejéről.
7. Jegyző egyesület kérése a nyugdíj szabályrendelet módosítása iránt.
8. Arvapénztári perköltségek kiutalása.
9. A csikszeredai közkórház vízhasználati jogosítványa.
10. Mihály Ferenc borszéki jegyző végkielégítése.
11. Bába oklevél kihirdetése.
12. Üresedésbe jött közg. bizottsági tagság betöltése.
13. I-ső aljegyzői állás betöltése.

II. Magánjavak ügyei:

14. Segélyek kiutalása.
 - a) a lóbeszerzési alapból;
 - b) a ruházati alapból;
 - c) az iparalapból.
15. Javaslat a katonai ösztöndíj tárgyában.
16. Ösztöndíjak folytatólagos utalványozása.
17. Fögimnáziumi zeneoktatás díjazása.
18. A gyergyószentmiklósi székely társaság segélyezése.
19. Özv. Szathmáry Elekné segélyezése.
20. Ideiglenes kölcsön felvétele.
21. Dánél István-féle ingatlanok kiadása.

III. Községi ügyek:

22. Több község belépése a községek országos szövetségébe.
- Lázárfalván 1909. évi számadás. Mezőörök létszámának megállapítása.
- Kozmáson 1909. évi számadás. Mezőörök létszámának megállapítása. Lázárfalvával közös közlegelő szabályrendelete.

Csikszentgyörgyön szegény gyermekeknek iskolai könyvekkel való ellátása. Gyepmesteri díjak felemelése. Szerzési szabályrendelet. Mezőörök létszámának megállapítása. Adóvégrehajtási díjak kiutalása. A vármegyei pótdadó fedezése.

Csikszentsimonon hidépítési költségek kiutalása. Behajthatlan kamat hátrálékok törlése. Fogyasztási adó hátrálékok törlése. — Templomi harangok felszerelési költségei.

Csatószege apaállatok beszerzése elleni felebbezés.

IV.

A közgyűlés napjáiig beérkező halasztást nem tűrő ügyek és esetleges indítványok.

HIREK.

Eljegyzés. Dr. Élthes Gyula szolgabíró eljegyezte Pap Margitot, Pap Domokos kir. műszaki tanácsos és neje Sándor Anna leányát, Csikszeredában.

— **Az új erdőtanácsos.** Bodor Gyula kir. erdőtanácsos a napokban városunkba érkezett és hivatalát átvette.

— **Eszküvő.** Soós András csikszeredai takarékpénztári könyvelő közelebről tartotta esküvőjét Jerzszak János kir. táblai bíró leányával Lilikével. Boldogságot kívánunk a szép frigyhez.

— **Áthelyezés és megbízás.** Hager Gyula kir. segéderdőmérnököt a helybeli erdőrendezéségtől az erdőgondnoki teendőkkel megbízva Sepsiszentgyörgyre helyezték át.

— **Áthelyezés.** Barta Sándor bánffyhungyadi kir. erdőmérnök a csikszeredai erdőgazdálkodással megbízva, városunkba helyeztetett.

— **Felhívás a vármegye közönségéhez.** A vármegyei árva- és szeretetház igazgatóválasztmánya nevében Birtha József árvaszéki elnök felhívást bocsátott ki a vármegye közönségéhez, melyben adakozásra szólítja fel a székelységet. Az adományok a csikszeredai m. kir. adóhivatalhoz, megkeresések pedig az árvaszékhez intézendők. A székelységet és az általános emberszeretetet szolgáló nemes célt a vármegye közönségének jóindulata figyelmébe ajánljuk.

— **Hazasság.** Laurentzi János besztezeri kereskedő leányát Dusit folyó hó 20-án vezeti oltárhoz Besztezerén Walter Péter maroshévi kereskedő.

— **Bucus a Hargitafürdőn.** Lélekemelő módon folyt le az első Szent István-napi bucus a Hargitafürdőn újonnan épült Szent István kápolnánál. Reggel 8 órakor érkezett meg a csicsói kereszt alatt összegyűlt hívők sokasága, akiket György Ilyés plebános a fürdő vendégek élén egyházi ruhában fogadott. 10 órákor a zsufolásig megtelt kápolnában ünnepi szentmise és ennek végeztével hazafias szent beszéd volt, melyet szintén nevezett plebános végzett. Délután ünnepi vacsernye. — Az ősi Hargita őfenyvesei között könnyekig megható volt, midőn megszólalt a hívek ajkán az ősi magyar ének: „Hol vagy István király, téged magyar kíván”. — A bucusus nép példás áhitattal jelen volt a vasárnap Istentiszteleten is és csak délután vacsernye után indultak haza énekelve az őserdők keresztül: „Boldogasszony anyánk régi nagy patrónánk”, melynek viszhangja áhitatra és buzgóságra indította még azokat is, akik már rég elfeledték volt, hogy Istennek így is lehet és kell szolgálni.

— **Halálozás.** Bálint Károly körjegyző folyó hó 15-én, 53 éves korában Segesvárt meghalt.

— **A csikszeredai állami elemi fiú- és leányiskolában** az 1910/11. tanévi javító és magánvizsgálatok 1910. szeptember 2. és 3-án délelőtt 8—11 óráig lesznek. Szeptember 5, 6, 7, 9. és 10-én d. e. 8-tól 11-óráig, d. u. 2—4 óráig beiratások az iskolai földszinti első tanteremben. Szept. 11-én Veni sancte. Szept. 12-én a tanítás kezdetét veszi. A beiratások minden szülő tartozik gyermekét az iskolába felkísérni s a 6 éves, kezdő tanulónak születési és újraoltási bizonyítványát a beiratásnál felmutatni, a felnőtt tanulóknak mult évi értesítőjét az igazgatónak beadni. Minden tanuló után 50 fillér beiratási díj fizetendő. Csikszereda, 1910. aug. 25. Székely Károly, igazgató.

— **Milyen az új százkoronás?** Most kerültek ki az államnyomdából az új százkoronás bankjegy első példányai. Az a tisztelet, amelylyel az új 100 koronás pénz megjelenését fogadni tartozunk, parancsolja, hogy azonnal leírjuk, milyen az új százkoronás, a pénzkedvelő nagyközönséget bizonyára érdekli a dolog. Az új százkoronás bankó valamivel kisebb a réginél. A rajza, színe, beosztása is egészen más és első pillanatra megállapítható, hogy szebb, egyszerűbb, praktikusabb. A rajza és színe a tiz és huszkoronás papírpénzhez hasonlít, de a lila és zöld színek itt sokkal díszkrétebbek. A vékony papírlap két részre van osztva, egyik felét a jól ismert hivatalos írás tölti ki, amely szerint az Osztrák-Magyar Bank bárki kívánságára törvényes ércpénzt ad a bankjegyért, a másik fele rajz, egyik oldalon a magyar, a másik oldalon az osztrák címerrel s egy molett hölgygyel, akinek széles bájtalan német arca van, mereven néz s közönséges szinpadit tartással buzavirág-koszorút ölel magához. — A huszkoronás és tizkoronás nőarca kedvesebbek, finomabbak.

A 100-as számmal s apró rovátkákkal, alkalmasint azért, hogy a hamisítóknak kevesebb munkájuk legyen. A bankjegy szerzői, a rajzoló és a metsző aláírták a nevüket. Kolm. Moser és F. Schimbeck nevei vannak feltüntetve a bankó alján. Ilyen az új százkoronás.

— **A gyilkostói kirándulás.** A nagygyűlésnek mintegy 40 tagja vett részt azon a gyilkostói kiránduláson, melyet Németh Elemér gyergyószentmiklósi városi mérnök vezetett. A kirándulás, melyen a szövetség vezetősége is részt vett, egészen a békási szorosig hatolt. — Akik résztvettek a kiránduláson, azok mind elragadtatással beszéltek a látottakról. Mint értesülünk, a Gyilkostói vízműről igen komoly jormában szó esett.

— **A csikszeredai gimnáziummal kapcsolatos internátus** iránt érdeklődő szülőknek és tanulóknak tudtára adjuk, hogy a főtanhatóságtól megszabott díjak a következők: 1. Fűtés és világítás címén a beiratás-kor fizetni kell egész évre 15 koronát. 2. Lakásért és ellátásért minden hónap 1-én 21 koronát. Csiksomlyón, 1910. aug. 27. Az igazgatóság.

Nem kell senkinek Budapestről butort hozatnia

mert
SZÉKELY és RÉTI BUTORGYÁROSOKNÁL MAROSVÁSÁRHELYEN
teljes tömörfa hálószoba berendezés

mely áll: 2 szekrény, 2 ágy, 2 éjjeli szekrény márvánnyal, 1 mosdó márvánnyal és tükörrel összesen csak

360 KORONA.

Ugyanez 3 részű toalettal 400 kor.

Óriási fuvarmegtakarítás,

mert teljes lakberendezéseket Erdély bármely állomására külön megegyezés alapján **bérmentve** szállítunk. Vidéken meghívásra személyesen mutatjuk be gazdag mintá gyűjteményünket és kívánságra részletes költségvetéssel s rajzokkal szolgálunk.

— **Megölte a mozsáragyu.** Folyó hó 19-én Szent István előestéjén a városháza előtt a mozsáragyuk az idén is sűrűn durrogtak. Az ágyuk tüzmestere Nagy Elek lámpagyújtogató volt, ki azonban az egyik régi mozsáragyut oly erősen töltötte meg, hogy az a begyújtás pillanatában nagy erővel szétvetette magát. Egy hatalmas ágyudarab a szerencsétlen Nagy Elek három oldalbördáját oly erővel törte be, hogy haldokolva kellett beszállítani a helybeli kórházba, hol kínos szenvedés után meghalt. Az ágyu közelében álló Kállay Ferencet egy ágyuszilánk a szemén, egy aszszonyt pedig altestén igen súlyosan megsebezett. A robbanás Nagy Elek gondatlanságának tudható be.

— **Nagy idők tanuja.** Czirják József idős folyó hó 15-én 80 éves korában meghalt. — A szabadságharc kitörésekor mint 18 éves ifjú, ő is a szabadság zászlója alá csatlakozott és végig küzdötte az önvédelmi harcokat, míg 1849-ben a segesvári ütközetben ő is a sebesültek között maradt, súlyos sérüléseket szenvedvén a kozákok karja és patkói által, melyeket testén haláláig hordozott. Mint polgár ember becsületességével bírta polgártársai szeretetét, bizalmát mindvégig, haláláig. — Temetése nagy részvét mellett ment végbe. A 48-as lobogót a régi bajtársak vették körül.

— **Rablóvilág Salamáson.** Utóbbi időkben — nagyon gyakran és pártját ritkító vakmerőséggel hajtatnak végre kisebb-nagyobb lopások, betörések s rablások Salamás községben. Nincs egy hónapja annak, hogy „Bikafő” havasban két lovat béréből kivételve találtak. Alig egy pár nappal utána, elvittek egy tehenet s a fejét levágva ott hagyták a pásztoroknak.

Rubel Lipót szatócs és mészáros udvarán szintén lefejezték egy kóst, melynek fejét nevezett ajtójába tették, nyilván azért, hogy a kereséssel magát ne fárasssa.

Fischer Simi kereskedő üzletébe fényes nappal beállított két suhanc s annak üzletében levő sörkészlét — a nélkül, hogy a fizetést csak kilátásba helyezték volna — megitták. Mivel pedig a házigazda több sört kiszolgált volna, az egyik lement nevezett pincéjébe s annak ajtaját betörte. Mikor Fischer ezt megakadályozni a pincébe sietett, a másik fattyu az üzletben talált pénzt gondosan magához véve eltávozott.

A napokban Mundra Tódor György névére postán 1000 korona pénz érkezett. Ezen összeget fölvette egy másik Mundra Tódor, a kinek egy fillér vagyona sines s akitől ugy ellopták, hogy, hogy a mai napig egyetlen fillérnek sines semmi nyoma.

17-én György József remetei lakos polgártársunk két ökre egy eltűnt Salamáson, hogy azt sehol sem találják, pedig amint azt József uram mondá, egynek sem volt szárnya.

Sajnos, de való, hogy a csendőrség mind ezeknek bittal itti a nyomát.

Mint hogy a dolog nagyon gyanus, gyors intézkedést — románul tudó legénységet kérünk mert ha nem, az egész csendőrségi intézmény nevétségessé — a salamási kereskedők pedig földönfutóvá tétének.

— **Az utolsó magyar Garibaldista.** Szeptember első napjaiban nagy ünnepeket rendeznek Nápolyban Garibaldi bevonulásának, illetőleg Nápoly felszabadításának ötven éves jubileumakor. Ez alkalomból a még élő Garibaldisták kongresszusra gyűlnek össze, melyre máris nagyban folynak az előkészületek. Mint a „Mitino” írja, a kongresszuson részt vesz Magyarország részéről Óvári Lipót is, mint a „dicsőséges magyar légió utolsó élő kapitánya”. A lap megemlíti ez alkalommal, hogy Óvári százados 1860-ban a voltturnói csatatéren ismerkedett meg nevével: Pessina volt igazságügyi miniszter nővérével aki anyjával együtt a sebesülteket ápolta

Laptulajdonos: dr Nagy Beni.

Sz. 7895/1910. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A csikszeredai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Csikszentdomokos község törzsalap pénztára végrehajthatónak Krausz Mihály végrehajtást szedő elleni 1500 kor. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a csikszeredai kir. törvényszék területén lévő csikszenttamás község határában fekvő a megnevezett ingatlanokból Krausz Mihály végrehajtást szedődt megillető $\frac{1}{2}$ -en rész jutalékára és pedig a csikszenttamási 51. sz. tkjében a 1. rdz. 77a, 77b, 77c, hrsz. kentre 58 kor. 2. rdz. szám 105, 106, 107, 108. hrsz. belsőségekre 127 kor., 4 rdz. 340, 348. hrsz. kentré 30 kor., 5. rdz. 1749, 1750, 1751j 1752a. hrsz. szántóra 21 kor., 6. rdz. 2015, 2016 hrsz. szántóra 14 kor., 7. rdz. 2309/2, hrsz. 9 hor., 8. rdz. 2527. hrsz. szántóra 5 kor., 9. rdz. 4175/2. hrsz. szántóra 5 kor., 10. rdz. 4221, 4222, 4226. hrsz. szántórh 16 kor. 11. rdz. 4654. hrsz. szántóra 5 kor. 12 rdz. 5998. hrsz. kaszálóra 21 kor. 13. rdz. 6270. hrsz. kaszálóra 21 kor. 14 rdz. 6757. hrsz. számú kaszálóra 87 kor. 15. rdz. 8081. hrsz. szántóra 12 kor. 16. rdz. 8600, 8601/a. hrsz. szántóra 7 kor. 17. rdz. 8603. hrsz. szántóra 5 kor. 18. rdz. szám 8668. hrsz. szántóra 5 kor. 19. rdz. 8761a. hrsz. 9 kor. 20. rdz. 8780. hrsz. szántóra 5 kor. 21. rdz. 8917, 8918. hrsz. szántóra 14 kor. 22. rdz. 8923a, 8923b, 6923c. hrsz. kaszálóra 17 kor. 23. rdz. 8930. hrsz. szántóra 28 kor. 24. rdz. 8956. hrsz. szántóra 17 kor. 25. rdz. 8962, 8963, 8964, 9015/1. hrsz. szántóra 17 kor. 26. rdz. 9776. hrsz. szántóra 5 kor. 27. rdz. 10546a, 10546b, 10546c. hrsz. szántóra 6 kor. 28. rdz. 10973. hrsz. kaszálóra 22 kor. 29. rdz. 10979. hrsz. kaszálóra 38 kor. 30 rdz. 113/1. hrsz. kentre 13 koronában megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte azzal, hogy a 2 rdz. alatti belsőség a kiállítási ár felénél, a többi ingatlanok a kikiáltásiár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adatnak és hogy vevő a bánatpénzt a végrehajt. nov. 25. §-a értelmében kiegészíteni köteles.

A fentebb megjelölt ingatlanok az 1910. évi szeptember hó 6-án d. e. 9 órakor Csikszenttamás község hazánál megtartandó nyilvános árverésen adatnak el.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 20%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. tc. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tc. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezésről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. Csikszereda, 1910. évi július hó 5-ik napján.

Gecző Béla s. k.,
kir. trvszki bír.

MOTOROK! GŐZGÉPEK!

GAZDÁK!

Ha elsőrendű gépet akarnak venni, kérjenek árjegyzéket európaszerte hírneves

Magánjáró és vontatható benzinlokomobilok, magánjáró és vontatható gőzlokomobilokról. Teljes cséplőkészletek!



Benzinmotoros kötőre, faaprítógépek vontatásra és magánjáró szerkezettel. Stábil benzinmotorok. Szívógáztelepek.

KELLNER és SCHANZER
Budapest, V. ker., Aulich-utca 2. szám.

SÜRGÖNYCIM:
»VILÁGOSSÁG«, BUDAPEST.

PEZSGŐBORGYÁR

Belatiny Arthur

Velenceze (Fejérvármegye)

Központi iroda: BUDAPEST, Üllői-ut 60. szám.

PEZSGŐBOROK:

Casino „demi sec”. Casino „sec”. Belatiny „brut”. Belatiny „extra dry”. Belatiny „sec”. Belatiny „demi sec”. E. K. E. „demi sec” az Erdélyi Kárpát-Egyesület pezsgője, 5% az egyesület javára. Hunnia „demi sec”.

A párisi világkiallításon arany éremmel kitüntetve.

Velencezei gyárából szállítva, csomagolási 30 és 60 üveget tartalmazó ládában. 7—

SZÉP KERESETRE

tehetnek szert nők, kik házi munkájuk közepette, avagy egész nap

CSIPKEHORGOLÁSSAL

foglalkozni óhajtanak. Bővebb felvilágosítást levélbeli megkeresésre nyújt: **Stern Arminné, Branyicskán (Hunyadmegye).**

ELADÓ egy keveset használt uri hálószoba berendezés (matt butor). — Megtekinthető Csikszeredában, Gecző-utca 2. szám alatt, d. e. 8—12-ig.

1—2

A mélyen tisztelt hölgyközönség szives figyelmébe!

Országszerte feltűnést keltenek árak és izlés tekintetében

Weiner Mátyás, Budapest, VI. Andrásy-ut 3. sz. divatáruház
gyapju, szövet és mosóáru ujdonságai.

Raktárra érkeztek: Hommespun, Setland, Diagonál chawiot, Noppe, Ottoman, Cotelain, Kamgarn és Rips gyapjukelme ujdonságok, méterje 48 krajeártól 4 ft 50 krajeártig. Bluz és pongyolák, kelmék, bársonyok 65 krajeártól feljebb. Óriási választékban angol flanellek, tennis-kelmék, nyomott és szövött barchettek, méterje 19 krajeártól 75 krajeártig. Csipkeszövet ujdonságok, léghimzések, színházi kendők és fátlyok stb. — Mintákat vidékre kiváratva készíttével küld.

20 koronán felüli megrendeléseket bérmentve szállít.

